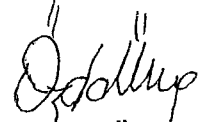

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ömer Çelik** tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını dilerim.

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

Ayanis Kalesi; Van'a 35 km. mesafedeki Ayanis Köyü'nün kuzeybatısında bir tepe üzerine kurulmuştur. Doğu-batı doğrultusunda uzanan tepe, 150 m. genişliğinde, 400 m. uzunluğunda, Van Gölü'nden 250 m. yüksekliktedir.

Urartu kralı Arğişti oğlu Rusa (II. Rusa) Milattan Önce (M.Ö.) 685 yılında Urartu tahtına geçmiştir. M.Ö. 673 yılında inşa edilen Ayanis Kalesi bu kralın inşa ettirdiği son kaledir. Ayanis Kalesi'nde Urartu egemenliği yaklaşık olarak M.Ö.650 yılları arasında sona ermiş ve bu tarihten sonra kale Urartulular tarafından bir daha kullanılmamıştır. Kalenin yıkılışı ile ilgili kesin veriler yoktur. Yıkılışın göçebe kavimler (İskitler) tarafından gerçekleştirilen bir saldırı ile olabileceğini savunanlar vardır. Kazılardan elde edilen veriler yıkılışın deprem gibi bir felaketin sonunda gerçekleşen bir yangın ile olabileceği konusunda bilgi vermiştir. Olasılıkla kale bu deprem ve yangın sonrasında Dış Kent'te oturan halk tarafından yağma edilmiştir. Kalenin farklı sektörlerinde yürütülen kazılar kalenin Orta Çağ'da (MS 10-11 yüzyıl) tekrar iskân edildiğini kanıtlamıştır.

Van Gölü'ne hakim bir tepe üzerinde yaptırılan ve süslemeleriyle dikkati çeken Ayanis Kalesi'ndeki kazı çalışmalarında 25 yıl geride kalmıştır. Dünya üzerindeki en önemli ve özel Urartu tapınaklarından biri olan Haldi tapınağının bulunduğu Ayanis Kalesi'nde, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu'nun emekliye ayrılmasının ardından görevi Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Işıklı başkanlığındaki kazı ekibi devralmıştır.

Bu bağlamda;

1-Yaklaşık 25 yıldır devam eden kazı çalışmalarından daha önce kale ile ilgili başka kazı çalışması yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu çalışmanın sonuçları nelerdir?

2-Kale Sit Alanı kapsamına alınmış mıdır? Alınmışsa; alınma tarihi nedir ve kaçınıcı derece Sit Alanı kapsamındadır?

3-Kazı çalışmalarının bu kadar gecikmesinin nedeni nedir? Tarihsel ve kültürel miraslara karşı ilgisizliğin kanıtı olan ve Kale'nin tarih sahnesinden neredeyse silinmesine yol

açan bu ihmal yüzünden; Kale'nin tarihsel eser niteliğindeki materyallerinde ne tür kayıpların yaşanmasına neden olunmuştur?

4-Kazı çalışmalarıyla birlikte yürütülen restorasyon çalışmaları dahilinde; bu gecikmeden dolayı Kale'nin geri döndürülemez bir şekilde tahrip olan ve restorasyonu mümkün olmayan bölümleri hangileridir?

5-Daha önce kaçak kazı nedeniyle çalışıldığı saptanan tarihi esere rastlanılmış mıdır? Varsa bunlar nelerdir ve şu anki akıbetleri ne durumdadır?

6-Devam eden kazı çalışmaları ne durumdadır? Kale'nin; çalışmaların bitirildiği bölümleri var mıdır? Varsa ne tür bulgulara rastlanılmıştır?

7-Kalenin şu ana kadar restore edilen bölümleri hangileridir? Bu bölümlerde nasıl bir restorasyon çalışması yapılmıştır?

8-Kazılarda bulunan eşyalar nelerdir? Eşyalar üzerinde ne tür konservasyon çalışmaları yapılmıştır ve ne tür bilgilere ulaşılmıştır? Bu eşyalar nerede korunmakta/sergilenmektedir?